

Anna Kjällman, Johanna Seppänen, Mari Heinonen ja Kristiina Hakkarainen

**Factors affecting cow welfare in loose housing systems - a review
Part 1. Natural behavior of cattle**

**Lehmän hyvinvointiin vaikuttavat seikat pihatossa - kirjallisuuskatsaus
Osa 1. Naudan lajinomainen käyttäytyminen**

SUMMARY

Time spent for eating, ruminating and resting as well as the need for behavioral synchrony are important for the natural behavior of cattle. Mixing groups causes stress to animals. Heifers, for instance, do best if they are managed separately in their own groups in loose housing systems. Both separate and group calving pens have advantages. In calving pens, good flooring and abundant bedding material are essential. In crowded loose housing systems cattle compete, suffer from behavioral asynchrony and their oestrus behavior may be impaired. Eating behavior is affected by competition and limited space for eating. Feeding places with partitions enable the cows to eat undisturbed. Free access to water is necessary for milk production. There must be a sufficient number of water troughs and they must be correctly located.

YHTEENVETO

Naudan lajinomaisessa käyttäytymisessä korostuvat syömiseen, märehkimiseen ja lepoon käytettävä aika sekä halu toimia samanaikaisesti lauman jäsenten kanssa. Ryhmien sekoittaminen aiheuttaa stressiä eläimille, ja esimerkiksi poikineiden hiehojen on todettu pärjäävän pihatossa parhaiten omana ryhmänään. Yksittäisellä ja ryhmäpoikimakarsinalla on omat hyvät puolensa poikimaympäristönä. Poikimakarsinan hyvä alusta sekä runsas kuivitus ovat ensisijaisen tärkeitä. Ahtaassa pihatossa lehmät joutuvat kilpailemaan, käyttäytymisen synkronia ei toteudu ja usein kiimakäytös heikkenee. Kilpailu ja ruokintapöytätila vaikuttavat syöntikäyttäytymiseen. Syöntitilannetta voidaan rauhoittaa jakamalla ruokintapöytä ruokintapaikkoihin. Vapaa veden saanti on maidontuotannon perusedellytys, joten vesipisteitä on oltava riittävästi ja ne on sijoitettava oikein.

YDINKOHDAT:

- Naudoilla on voimakas taipumus synkronoida toimintojaan, mikä on huomioitava ruokintapöytätilassa ja makuuparsien määrässä.
- Syönnin edistämiseksi kannattaa ruokintapöytä jakaa kunnollisiin ruokintapaikkoihin esimerkiksi ruokintaparsiin.
- Hiehot pärjäävät parhaiten omana ryhmänään ja ne on totutettava ajoissa makuuparsiin ja väkirehuautomaattiin.